



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1742/2022
05.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Сацаковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ...– Град ..., чији је пуномоћник Мирослава Манчић, адвокат из ..., ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 302/21 од 26.08.2021. године, у седници одржаној 05.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 302/21 од 26.08.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П2 155/20 од 02.03.2021. године, ставом првим изреке, брак странака закључен дана ...2006. године у ..., уписан у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје Јагодина под текућим бројем .. за 2006. годину између тужиље и туженог разведен је на основу члана 41. Породичног закона РС. Ставом другим изреке, малолетна деца странака ВВ рођена ...2006. године у ... и ГГ рођена ...2011. године у ..., поверени су на делимично издржавање мајци АА из ..., која ће над малолетном децом самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, одржавање личних контаката између малолетне деце и оца, овде туженог, одвијаће се по моделу спонтане комуникације, договором родитеља. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име доприноса у издржавању малолетне ВВ из ... плаћа месечно износ од 12.000,00 динара, а на име доприноса издржавању малолетне ГГ из ... плаћа месечно износ од 10.000,00 динара, почев од 03.07.2020. године као дана подношења тужбе, па удубуће, све док ово право траје или се не промени и то најкасније од првог до петог у месецу за текући месец, на руке или путем поштанске упутнице, а да заостале рате плати одједном, све преко законског заступника малолетне деце мајке АА из Ставом петим изреке, одлучено је да странке саме снесе своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 302/21 од 26.08.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у ставу другом и четвртим изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужени због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Јагодини од 02.03.2021. године разведен је брак између тужиле и туженог, а њихова малолетна деца ћерке ВВ и ГГ поверене су мајци АА на самостално вршење родитељског права, уз обавезу оца да доприноси издржавању са месечним износом од укупно 22.000,00 динара. Малолетна деца од прекида заједнице (јун 2020. године) живе са мајком, а оца виђају континуирано у складу са својим жељама и према договору. Обе ћерке су пред органом старатељства дале изјаве своје слободне воље да желе да наставе заједнички живот са мајком овде тужиљом, а да оца виђају спонтано. По мишљењу Центра за социјални рад, оба родитеља су процењена као функционални у родитељским улогама, с тим што треба имати у виду да у актуелној ситуацији деца живе са мајком, која се адекватно ангажовала око задовољавања свих њихових потреба, као и да треба узети у обзир жељу деце да наставе да живе са мајком. Тужилца живи са малолетном децом у изнајмљеном стану за који плаћа закупнину, запослена је и остварује месечну зараду од 32.874,00 динара и у издржавању деце помажу јој родитељи. Деца не примају дечји додатак. Потребне малолетне деце које је определила тужилца када је саслушана износе по 19.500,00 динара за свако дете. Тужени је запослен и остварује месечну зараду у износу од 46.339,00 динара, а поред тога у могућности је да додатним пословима оствари зараду која месечно износи, по његовим наводима, још око 100 евра, али тренутно не обавља допунску делатност. Тужени има свој простор за живљење и не плаћа закуп.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је у интересу малолетне деце да буду поверена на самостално вршење родитељског права мајци, овде тужилци, као и да не треба раздвајати децу, што је предлагао тужени, већ је потребно да девојчице без обзира на разлику у годинама живе заједно, јер су упућене једна на другу и тако остварују присан однос и емоционално су везане, па су донели одлуку сходно члану 77. став 3. Породичног закона, а руководили су се налазом и стручним мишљењем Градског центра за социјални рад у Јагодини и жељом деце да наставе заједнички живот са мајком, а да оца виђају спонтано као и до сада. Применом одредби члана 160. и 162. Породичног закона, судови су обавезали туженог да доприноси издржавању својих мал. ћерки у износима од 12.000,00 динара за ВВ, односно 10.000,00 динара за ГГ.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право при одлучивању о поверавању деце на самостално вршење родитељског права мајци и висини обавезе туженог издржавању малолетне деце.

Сагласно члану 67. и 68. став 1. и 2. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр.18/05, 72/11 и 6/15), право и дужност родитеља је да се старају о деци, док према члану 77. став 3. закона, један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда, када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Према одредбама члана 73. и 160. став 1. Породичног закона, дете има право на издржавање од оба родитеља, а висина издржавања одређује се према потребама детета, као повериоца издржавања, и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна и о минималној суми издржавања, дефинисаној одредбом члана 160. став 4. истог закона. Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (члан 160. став 2.), док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (члан 160. став 3.). Према члану 162. став 3. истог закона, ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања.

Полазећи од наведених норми, родитељско право је лично право родитеља, али се врши искључиво у најбољем интересу деце. Права и дужности које чине садржину родитељског права врши родитељ коме је дете поверено, али се тиме други родитељ, који не живи са децом, не сме лишити родитељског права (осим уколико то није урађено у судском или другом поступку). Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја. У поступку је утврђено да су оба родитеља функционална у родитељским улогама, али да је у најбољем интересу деце да остану да живе са мајком као и до сада, да су и жеље деце да остану код мајке, а да се са оцем спонтано виђају, као и да их не треба раздвајати.

Такође, према наведеним одредбама закона, дете има право на издржавање од оба родитеља. Висина издржавања одређује се према потребама детета, као повериоца издржавања и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна и о минималној суми издржавања. У конкретном случају, тужиља је месечне потребе деце определила на износ од по 19.500,00 динара, а нижестепени судови налазе да тужени у издржавању треба да учествује за мал.ВВ са износом од 12.000,00 динара, а за мал.ГГ са износом од 10.000,00 динара. По мишљењу овог суда, утврђивањем наведених износа са којима ће тужени допринети издржавању деце, нижестепени судови су правилно применили одредбе члана 160. и 162. Породичног закона.

Одлуку о висини очевог доприноса за издржавање малолетне деце судови су образложили довољним и јасним разлозима, које прихвата и Врховни касациони суд. И по оцени овог суда, досуђеним износима неће бити угрожена егзистенција туженог, а малолетној деци, повериоцима издржавања, уз допринос мајке која самостално врши родитељско право, биће доступна средства у оном обиму који задовољавају њихове потребе. Зато су неосновани ревизијски наводи туженог да је неправилно примењено материјално право, јер он није у могућности да даје наведне новчане износе на име месечног издржавања. Досуђена висина издржавања малолетној деци која представља обавезу туженог, као оца, у складу је са интересима и потребама деце и свим околностима постојећим у време пресуђења.

Супротно ревизијским наводима, правилно су судови оценили све околности конкретног случаја које су од утицаја на вршење родитељског права и обавезу туженог да доприноси издржавању, док у претежном делу наводи ревизије упућују на погрешно утврђено чињенично стање у погледу имовинских прилика и прихода туженог. Ови наводи нису посебно разматрани, будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог.

Са изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**